

ПРИДЈЕВСКЕ ЗАМЈЕНИЦЕ И ПРИДЈЕВИ (14. 4. 2020)

- Објаснити наставак у дативу једнине придјева одређеног вида (стари облик и правци промјена).
- У примјерима назначеним плавом бојом објаснити старе и нове облике промјена придјевских замјеница и придјева, одредити род, број, падеж (код придјева и вид тамо где се облички разликују прид. одр. и неодр. вида).

1189. Кулин бан босански уговара с кнезом Крвашем, послаником дубровачким, о правима трговања по Босни.

Miklosich Monumenta Serbica. IV

8 имε ш̄ца и с̄на· и ст̄аго д̄хα· ћ банъ· босњски квлињ· присезаю тεб̄ кнєже кръваш· и въсѣмъ граћамъ· дѣбровъчамъ· правы приѣтель· быти вамъ ѿдъ селѣ· и до вѣка· и правъ гои дръжати съ вами· и прав8 вѣр8· до кола съмъ живъ· въси дѣбровъчане· кире ходе· по моем8 владанию· тръгвюке· годѣ си кто· хоке· крѣвати· годѣ си кто мине· правовъ вѣровъ· и правымъ срѣдьцемъ· дръжати е безъ въсакое зледи· развѣ џо ми кто· да своевъ воловъ поклонъ..

МАТИЈА НИНОСЛАВ, БОСАНСКИ БАН, ДУБРОВЧАНИМА
(1240)

У имѣ отьца и сина и свѣтога азъ рабъ божи Матѣи именемъ банъ босњски Нинославъ кльн8 се обѣкинѣ дѣбровъчкои· да стою с вами 8 мири и 8 свак8 правъд8· како с8 стали мои старѣ· и да свободно ходите и мои земли· да ви нѣ десетка никогдare· ако ви тько 8чини кривин8 моихъ кмети· да се при прѣдъ мномъ· ако ви ћа |8чинч8 кривин8· да |съмъ| ћа кривъ· и ако се разратите съ кралемъ съ рашкимъ· да васъ не дамъ съ всѣмъ вашимъ добиткомъ....

Стефан Дабиша босански краљ, жупану Влкману и браћи његовој (1395)

Ба имѣ штьца и сина и свѣтога дѣха аминъ. Миї Стефан Дабиша· по милости Господа Бога краљ срѣблемъ· Босни· прѣморѣю· хъльмьци земли· долинимъ краемъ· западнимъ странамъ· Ѣсорѣ· Соли и Подрѣнию да є видомо всакомъ чловѣк8..

Царица Мара Дубровчанима (1470)

И гошпога царица Мара прїимихъ ѿдъ доходка дѣбровъчкога пять съть перперь
дѣбровъчкіхъ· ꙗо дава дѣбрвникъ доходъкъ ѿдъ Стона на іер8салимъ цркве светомъ
архаггелъ на годище· ꙗо є биш доходъкъѡногай годища· тои донесоше почтени властеле
дѣбровъчки: Ишко Бѣникъ и Паладинъ Лѣкарѣвикъ· ꙗо прѣдадоше **8 тѣхъ** пять съть перперь
динарь дѣбровъчкіхъ...

Државни архив Цетиње, 1567, бр.1.

...да стон са мном речени лъгнца и жена негова и да чине разложни послужъ и да ме дохране с мартин мене и (мо)ю женъ тако и како и мене. и све що осталото и записъм и даем речено му лъгнци. да му е наиму како и покукъ по с мартин монии и жене мои Увиецъ и внека наиму лъгнци и посл(е)днина на неговиена све що му записа^{хъ} на сви листъ.

Прасквица, 1614. П/1614, бр. 84

† ѝ име Ѹта амин на ѻхтја марта ј пафиовић.. да несть ведение како пред пощенемъ судом лжкомъ радовнемъ Ѱакле се стнепан ранѣ на истаецъ нгѹна носифа ѩ светога николе ѩ градищање и рече да тако имъ тоган саграмента иа лиено ѳнамъ ѩ Ѧ. годищање и ѳнамъ парвога братједа попа дабијинва а посленехъ би калдјер и брата инегова нико ѳнамъ лиено и доће попъ дабијинв ј градица а молећи се прокарадбромъ царковицема да га приме са свињемъ днеломъ башиће що имаше речени поп дабијинв а брата хотишање да се оженити а он се оженити не ктне него ли доће и он са свињемъ днеломъ свонемъ служити бога и царкву и нико Ѹмре

... царкви светомъ николи ѝ градища и що не Ѹзъ на Ѱакла(д) ѝ Ѹзбекања и николетника и ѝ осталнехъ луднихъ покле с биеше покалдърно тон Ѹзнициаше или кѹповише на нтраде царковиен...

и пред ѣгора **писаниндец** сѫдномъ ѳакле се вѣко марковъ на истанцъ више речено и рече тако мн тоган саграмента зналь лнепо попа дабижњва и брат(а м)ъ никца када биехъ дошли з **добрнела** царкви и никца више Ѹмаро, доће стнепо ранн ѣ царкве и тѣн ѻџе говорити да ဇащо мене нне ѿ оставно никцаць. а ѣ тон попъ дабижњвъ ѿговори и рече нне никоју нища оставно ере нне моего ဇащо када смо царкви пошлан тадан смо сва добра царкви обећали наша...

П/1752, бр.264 (153)

... СОВО ДЕЛНБЕРАСДЮ ПО ТАСТАМЕНТУ НАШЕГА ОЦА ИИКА С ОВЕДНЕМЪ РАЗЛОГОМЪ ДА СЕ РАЗУМИНЕ ДА ГА НЕ МОЖЕ ПРОДАТЬ НИ ДАРОВАТЬ НИ ПРОДИЕННТЬ И ДА ДАЕ СВАКО ГОДИЩЕ О ТЕ БАШННЕ ПО ЧЕТИРН ЛЕТУРЬКНЕ ڦ ГРАДИЦА ПРЕ ДѢШОМЪ НАШЕГА ОЦА И ІСАДА И БАВЕ И ТА ВИШЕ РЕЧЕНА ИВЕ ШБЛЕГАЕМЪ СЕ ПРЕДЬ ВИШЕ РЕЧЕННЕМА СЕДОЦИМА ДА ВЕЌЬ НЕМАМЪ ПРОТЕНКИ ڦ МОНЕХЪ БРАТАНИЧНАХЪ ДОКЛЕ СѠ ЖИВЕ НИ СИЛА НИМАЛО ڦ МОЕГА ОЧИНСТВА НАКО СВРАТИЩЕ И ЧАСТЬ ИО ДА СѠ ОНЕ ГОСПОЂЕ ڦ СВОЕГА ОЧИНСТВА ڦ СВЕ И ЗА СВЕ А СЕМД СЕДОЦИ ВИШЕ ИМЕНОВАНИ СЈЕШНЦИ...

П/1652, бр.127

ѹ није христа лиинъ ·ѧ·х·ѣ· на ·҃ї· гевара дастъ веденне како та попадна покога попа с(т)епана да мое добре пацети чинници мои стаменатъ, напрепорѹчимъ дшѹ мою господѹ богоѹ и претиџи бого маџи и велни(չ) ахра Ѱелչ мн(կ)չ и (св)е ма свети нема и свемѹ двору нєк(ս)ко)մ(չ) ...